

Mindeord for Jørn Langsted

Af Louise Ejgod Hansen på vegne af Dramaturgi, Aarhus Universitet

Mandag d. 4. juni 2018 døde Jørn Langsted (født 26. november 1945) en alt for tidlig død efter lang tids kræftsygdom. Jørn Langsted var professor emeritus i Dramaturgi ved Aarhus Universitet. For os som hans kollegaer er det værd at mindes en engageret person, der gennem sit langvarige og aktive virke på Dramaturgi satte sit præg på flere generationer af dramaturger og på udviklingen af faget. Hans faglige hovedfokus var teater- og kulturpolitikken, hvor hans engagement rakte langt ud over den akademiske forskning. Af hjertet var han en formidler og en dygtig én af slagsen både mundtligt og skriftligt.

Jørn Langsted blev student i 1964 og cand.mag. i dansk og dramaturgi i 1973. Han var ansat på Dramaturgi fra 1974, først som adjunkt og fra 1977 lektor. I 1988 blev han professor, hvilket han var frem til sin pensionering i 2012. Han var en vigtig drivkraft i udviklingen af et fag, der aldrig lukkede sig om den akademiske verden, men var aktuelt og udadvendt, og hvor teatret blev set som en aktiv medspiller i samfundet. Teatret præger og bliver præget, og ikke mindst har de vilkår vi som samfund giver teaterkunsten en afgørende betydning for teatrets værdi. Netop denne kobling var tydelig i Jørns arbejde med de kulturpolitiske rammer for kunsten. Han kunne sine paragraffer og teater- og scenekunstslove på fingrene, men vigtigheden af det lovtekniske handlede altid om, hvilke vilkår lovgivningen opstillede for teaterkunsten.

Denne kobling er ikke mindst tydelig i den Ønskekivistmodel til evaluering af kunstnerisk kvalitet (2003), som Jørn Langsted udviklede for Aarhus Kommune i samarbejde med Charlotte Rørdam Larsen og Karen Hannah. Denne model anvendes stadig i kommunen og er sammen med det Kunstråd, som Jørn også argumenterede for, med til at sikre, at der fortsat er fokus på kunstnerisk kvalitet som kulturpolitisk målsætning ikke kun i Aarhus, men også andre steder, hvor kulturpolitikere og -forvaltere har haft behov for en forståelsesramme for kunstnerisk kvalitet som kulturpolitisk målsætning. I sit arbejde med at gøre den kunstfaglige indsigt tilgængelig for og anvendelig i en kulturpolitisk sammenhæng peger Jørn Langsteds forskning frem mod helt aktuelle, nordiske projekter med samme intention, såsom Norsk Kulturråds forskningsprogram Kunst, kultur og kvalitet (2014-2018) (<https://www.kulturradet.no/kvalitet>).

Hans engagement betød også, at han kastede sig aktivt ind i de kulturpolitiske debatter og processer. Både som direkte involveret i de politiske beslutningsprocesser, som i 1991-1993, hvor han var formand for kulturministerens egnsteaterudvalg, og som medlem af Teaterrådet (den selvstændige forløber for nutidens Projektstøtteudvalg for Scenekunst) i 1992-1995. Men også som iagttager, debattør og kritiker. Hans Kulturpolitiske Forskningscenter var først og fremmest en platform for indsigtfulde og skarpe analyser af de kulturpolitiske forhold; analyser, som danske medier i deres sparsomme dækning af det kulturpolitiske nød godt af.

Således praktiserede Jørn Langsted forskningsformidling som en naturlig del af sit virke lang tid inden, at dette blev en strategisk satsning på universiteterne. Det var kendetegnende for Jørn Langsted, at han gjorde det, fordi han fandt det vigtigt, og ikke fordi det var en del af en universitetspolitisk dagsorden. Den slags havde Jørn ikke meget til overs for, for også i forhold til

det universitetspolitiske havde Jørn sin kritiske sans og sine principper. Samtidig påtog han sig et ledelsesmæssigt ansvar som dekan på det daværende Det Humanistiske Fakultet (1985-1988) og som institutleder på daværende Institut for Dramaturgi (senest 1988-2001).

Som underviser og vejleder var Jørn Langsted vellidt, ikke mindst fordi han var stabil og trofast. Man vidste, hvor man havde ham. Flere generationer af dramaturger har gennem Jørn Langsteds undervisning fået en grundlæggende viden om de teaterpolitiske forhold, der sætter så stort et præg på den virkelighed, de efterfølgende kom til at arbejde i. Som vejleder udviste han stor opbakning, men uden hverken at pylre eller blande sig utidigt i den studerendes arbejde. For Jørn Langsted var uenighed og kritik en dyd, og det betød, at der var plads til, at den studerende selv kunne finde sit faglige standpunkt.

På nordisk plan tog Jørn Langsted aktivt del i opbygningen af et fælles kulturpolitisk forskningsmiljø. Her fandtes en bredere skare af fagfæller, og her nød Jørn Langsted stor respekt. Han var sammen med bl.a. Anita Kangas, Per Mangset, Dorte Skot-Hansen, Peter Duelund, Anders Frenander og Geir Vestheim den første generation af forskere, der etablerede et kulturpolitisk forskningsfelt i Norden. Jørn deltog aktivt i institutionaliseringen af dette fællesnordiske felt, bl.a. var han vært for den første nordiske kulturpolitiske forskningskonference i 2003, en konference, der stadig samler de nordiske kulturpolitiske forskere hvert andet år. I perioden 2001-2006 var han redaktør for Nordisk Kulturpolitisk Tidsskrift, hvor han arbejdede tæt sammen med redaktionssekretær Jenny Johannisson om at videreudvikle et relevant og tilgængeligt tidsskrift med en høj faglig standart. Forordet brugte Jørn Langsted bl.a. til at diskutere den kulturpolitiske forsknings rolle mellem akademisk distance og politisk anvendelighed, noget som Jørn med vanlig sans for slagkraftige metaforer døbte Den kulturpolitiske forsknings bermudatrekant.

Jørn Langsted har sat faglige spor på Dramaturgi. Disse spor peger mod fagets fremtid som et sted, der i dialog med sin samtid bedriver kritisk og engageret forskning og undervisning. Da Jørn Langsted forlod Dramaturgi i 2012 blev der stille fra hans kant om faget. Han var ikke typen, der blandede sig, når han først var gået. Det betød, at der manglede en fast tilstedeværende kollega, der mødte ind på sit kontor, spiste sin medbragte mad i spisepausen og tog sig tid til en sludder i kontordøren. Kun som censor dukkede han indimellem op, men derudover var de senere år præget af nedslående beskeder om den fremadskridende kræftsygdom. Jørn Langsted fortsatte dog med at dukke op i medierne og ikke mindst i sin klumme på Børneteateravisen, som han skrev frem til kort før sin død. Her viste hans livslange engagement for børneteateret sig. Den fjerde juni 2018 blev stilheden total, og vi kan kun mindes vores gode kollega og fagfælle.